

www.foaia.hu

foaia@foaia.hu

www.facebook.com/foaiaromaneasca

Preț: 300 de forinți
Cu abonament: 130 de forinți

FONDAT ÎN 1951

FOAIA românească

SĂPTĂMÂNAL AL ROMÂNILOR DIN UNGARIA

ANUL LXIX NR. 26

Vineri,
28
IUNIE
2019

9 771418 834006

19026

24 iunie - Ziua Universală a 1ei

Gheorghe
Petrușan:
Europa națiunilor

(Pagina 3)

O duminică de Rusalii cu mult
har la Biserica Penticostală
Nr. 1 din Micherechi

(Pagina 4)

Ia și costumul popular
românesc, semne
ale identității noastre

(Pagina 12)

Calendar ortodox

1 iulie, luni, †) Sf. Ier. Leontie de la Rădăuți; Sf. Mc., doctori fără de arginți, Cosma și Damian
2 iulie, marți, †) Aducerea veșmântului Născătoarei de Dumnezeu în Vlaherne; †) Sf. Voievod Ștefan cel Mare; Sf. Ier. Iuvenalie, patriarhul Ierusalimului
3 iulie, miercuri, Sf. Mc. Iachint; Sf. Anatolie, Patr. Constantinopolului
4 iulie, joi, Sf. Andrei, Arhiep. Cretei; Sf. Cuv. Marta
5 iulie, vineri, †) Sf. Cuv. Atanasie Atonitul; Sf. Cuv. Mc. Ciprian; Sf. Cuv. Lampadie (Post)
6 iulie, sâmbătă, Sf. Cuv. Sisoe cel Mare; Sf. Mc. Lucia; Sf. Mc. Astie, episcopul Dirahiei
7 iulie, duminică, Sf. M. Mc. Chiriachi; Sf. Cuv. Toma din Maleon și Acachie; Sf. Mc. Evanghel. Duminică a III-a după Rusalii (Despre grijile vieții)

Citatul săptămânii

Începînd cu luna mai, Europa intră într-o perioadă migratorie specială: începe sezonul festivalurilor. Milioane de persoane se deplasează dintr-o regiune în alta și dintr-o țară în alta pentru a asista la festivaluri de o mare diversitate tematică, de la teatru la literatură, de la *fieste* taurine la jazz. Zeci de mii de artiști reprezentînd toate disciplinele posibile și imposibile circulă de la un festival la altul. Nicăieri în lume acest fenomen nu are amplexul celui din Europa. Nicăieri în lume cultura, invenția artistică, gustul pentru avangardă și provocare, curiozitatea, plăcerea de a dezbate și dorința de socializare nu figurează, cu aceeași intensitate ca în Europa, în centrul unor manifestări festivaliere. (...) Peste 90% din festivalurile actuale au apărut după al Doilea Război Mondial. În Europa de Est, ele au proliferat după 1989, fiind hrănite de oxigenul căderii comunismului. (...) Cele mai fabuloase festivaluri sînt cele care, pe durata desfășurării lor, transfigurează orașele respective și le fac să intre într-un fel de sărbătoare, într-o paranteză festivă, într-o celebrare a frumosului, a insolitului, a extravaganței, a rafinamentului... (...) În Europa este încă pace, iar festivalurile sînt o expresie a acestui miracol.

Matei Vișniec în revista *Dilema Veche* (19–25 iunie 2019)

Poza săptămânii

Așa se citește „Foaia” după slujba de Rusalii la biserica ortodoxă din Săcal

Pe copertă: Sânziencele – sărbătoarea mondială a iei românești

Conferință dedicată aniversării a 200 de ani de la nașterea lui Nicolae Bălcescu, la Seghedin

Autoconducerea Românilor din Seghedin, Autoguvernarea Naționalității Române din Județul Ciongrad, în colaborare cu Catedra de Limba și Literatura Română a Facultății „Juhász Gyula” a Universității din Seghedin organizează în ziua de vineri, 12 iulie, „Ziua Culturii Române la Seghedin”, dedicată memoriei semnării Proiectului de împăciuire româno-ungară, la 14 iulie 1849.

Programul zilei va cuprinde:

Ora 16.00: Depunere de coroane la placa memorială Kossuth – Bălcescu, din Piața Klauzal (Alocuțiune: prof. dr. Gheorghe Petrușan, președintele Autoguvernărilor Românești din Seghedin și din județul Ciongrad)

Ora 16.45: Primirea oaspeților în sala de festivități a Primăriei orașului Seghedin

Ora 17.00: Conferință dedicată aniversării a 200 de ani de la nașterea lui Nicolae Bălcescu

- ◆ Gheorghe Petrușan: Bicentenar Nicolae Bălcescu
- ◆ Szojka Petronella: A békési románok a 19. században (Românii din Bichiș în secolul al XIX-lea)
- ◆ Gabriel Moisa: Despre numărul românilor din Ungaria trianonică
- ◆ Gabriela Elekes: Interferențe literare româno-maghiare
- ◆ Mihaela Bucin – Adriana Foltuț: Cezar Bolliac, revoluționar și poet

Manifestarea se va încheia la ora 19.00, cu o cină festivă.

E.Ș.

Tabără internațională de creație la Chitighaz

În perioada 1–12 iulie, Asociația Școlii Libere de Artă Plastică din Județul Bichiș organizează o nouă ediție a taberei de creație, la care vor participa artiști plastici și amatori adulți și copii din Ungaria și România. Ca în fiecare an, locul de desfășurare va fi Castelul Almásy din localitate cu peisajul său pitoresc. La tabără se pot face înscrieri la secretaria asociației și organizatorul principal, doamna Valeria Megyeri, la numărul de telefon: 06-30/327-5498. Tabăra, care anul acesta a ajuns la cea de-a 39 ediție, va avea ca temă „Simetria”. Vernisajul expoziției care va include toate lucrările efectuate la tabără de anul acesta, va avea loc vineri, 12 iulie, în atelierul de creație al școlii profesionale din Chitighaz.

A.B.

Tabere de dansuri la Cenad și Biharkeresztes

Tabăra de dansuri de la Cenadul Unguresc va avea loc în perioada 22–27 iulie, pentru toți tinerii din localitate și nu numai, care doresc să se inițieze în dansurile populare. În cadrul taberei, organizată de către Autoguvernarea Românească din Cenadul Unguresc în colaborare cu Ansamblul „Doina Bihorului”, coregraf Gheorghe Gros, tinerii vor aprofunda elemente coregrafice specifice unor dansuri din Ungaria și coregrafiile ale dansurilor bănățene.

Și tinerii din localitatea Biharkeresztes vor avea posibilitatea de a se iniția în dansuri populare, la tabăra de dansuri care va avea loc în perioada 28 iulie – 2 august, în localitate. Tabăra este organizată de Autoguvernarea Românească, în colaborare cu Ansamblul „Doina Bihorului”.

Părerile autorilor nu coincid întotdeauna cu opinia Redacției. Responsabilitatea juridică pentru conținutul articolelor publicate în Foaia românească aparține autorilor. Foaia românească nu garantează publicarea textelor nesolicitate de redacție.

Gheorghe Petrușan:

Europa națiunilor

Omul este într-o neconținută căutare a identității sale, a locului potrivit în lume. Necesitățile materiale și spirituale ale omenirii alcătuiesc un întreg, un tot unitar, cu nuanțe determinate de particularitățile limbii, culturii și tradițiilor însușite de-a lungul socializării. Dacă interesele economice ale omului au rămas aproximativ constante în decursul istoriei, necesitățile spirituale (confesionale și, mai târziu, etnice) s-au adaptat mutațiilor politico-sociale. De exemplu, apartenența confesională, obligatorie, în Ungaria, până în 1948. În cadrul religiei creștine, diversificarea confesională datează din 1054, de la separația între Apus și Răsărit¹, și deveniseră generală din 1517, odată cu apariția Reformei religioase. La români, până la unirea cu Roma a transilvănenilor (1700), ortodoxia a avut și un rol de marcă identitară. Notele identitare naționale (limba, tradițiile populare, valorile trecutului istoric comun etc.) sunt puse în valoare în secolul al XVI-lea, concomitent cu trezirea la conștiință națională a popoarelor europene, moment istoric care inaugurează un alt tip de relații între cetățenii unor monarhii, între state și popoare. Începutul luptelor purtate în culori naționale este anticipat de războiul de 30 de ani, purtat în culori confesionale, la care au participat multe popoare și state și care s-a soldat, prin Pacea din Westfalia, încheiată la Osnabrück și Münster, în 1648, cu recunoașterea Olandei, Suediei și Elveției ca state independente de Imperiul Romano-German, care rămâne definitiv un stat fragmentat; Franța și Bavaria cuceresc noi teritorii, iar Casa Habsburgilor este nevoită să se orienteze spre Europa de Est. Ungaria este atunci fragmentată în trei ținuturi și parțial ocupată de otomani. Ardealul, principat de sinestătător dar vasal al Imperiului Otoman, participă la războaie și este recunoscut ca țară autonomă². Este anulată decizia de la Augsburg din 1555 cu privire la remarcă „cuius regio, eius religio”, iar religia deveniseră o chestiune proprie a individului. Pacea din Westfalia a constituit o reală cotitură în istoria Europei: a contribuit la stabilirea normelor diplomației dintre state, la definirea suveranității statale, a creat un oarecare echilibru de forțe între statele europene, condiții indispensabile pentru trecerea la construirea unei lumi noi, pentru depășirea relațiilor sociale feudale și edificarea

societății burgheze, la temelia căreia au stat ideile iluminismului și trezirea la conștiință națională. În cadrul statelor monarhice apar națiunile feudale compuse din păturile superioare ale societății. „Națiunile stărilor” au dominat viața politico-socială până la Marea Revoluție Franceză (1789), în unele regiuni ale Europei până în 1848, fără participarea straturilor sociale anevoiașe ale statelor. După această dată începe și în centrul și estul continentului lupta pentru construirea națiunilor politice, respectiv a statelor naționale, iar modelul era cel oferit de francezi, care asigura egalitatea în drepturi a cetățenilor, dar care avea un caracter omogenizator, de asimilare a alterităților naționale, scopul urmărit de noul stat fiind prosperitatea economică și socială. În 1848–1849, popoarele de sub stăpânirea Habsburgilor, iar după 1867 din statul dualist austro-ungar nu reușesc să-și cucerească independența națională, iar o parte a statelor întemeiate după Primul Război Mondial (Cehoslovacia, Iugoslavia) s-au dezintegrat, fiindcă nu au fost capabile să asigure cetățenilor de etnii diferite o reală egalitate în drepturi și un trai decent.

Lungul proces de formare a statelor și națiunilor, implicit secolul al XIX-lea, secolul de devenire al națiunilor moderne, urmat de două cumplite războaie mondiale, nu au dus la o conviețuire pașnică a popoarelor, la o colaborare reciproc avantajoasă a statelor, fie ele „naționale” (liberale sau închise și centralizate) sau de tip federativ. Nu, pentru că atât interesele economice cât și aspirațiile naționale s-au dovedit a fi de neîmpăcat. Iar dacă în trecut au fost ireconciliabile, de ce credem că după atâtea conflicte și suferințe se va ajunge la un consens? Rază de speranță ne poate oferi numai o reglementare sau o instituționalizare, prin

dialog și colaborare, a contactelor inter-statale. În orice caz, după al Doilea Război Mondial dialogul a fost reluat. Acolo, în Occident, de unde sosesc în Orientul mai înapoiat impulsurile unei vieți mai democratice, mai bune, mai civilizate și, în consecință, mai atrăgătoare pentru cetățeni. Ce-i

drept, aici a încolțit și răul care a dus la măcelurile mondiale dintre 1914–1918 și 1939–1945 și care a culminat cu holocaustul. Tot aici au fost trase însă unele concluzii de mare importanță și s-a decis asupra demarării unui proiect de mare anvergură, supranațional însă: *integrarea europeană*.

Tratatul de Instituire a Comunității Europene, semnat la 25 martie 1957, la Roma, a fost în fond un simbol al recunoașterii impasului în care a fost târâtă omenirea prin rivalizările economice și naționale, chemând la o nouă colaborare. A fost apoi un simbol al împăcării Franței cu Germania și Italia, la care au aderat și alte state vest-europene (Olanda, Belgia, Luxemburg), iar mai târziu și alte state din Centrul și Estul Europei.

Perspectiva integrării europene depinde până la urmă de concluziile pe care popoarele le-au tras și continuă să le tragă în urma celor două războaie mondiale în legătură cu starea materială și devenirea lor națională. Și mai importantă ar fi însă definirea scopului și interesului comun, elementul esențial, „sufletul”, care ar putea constitui liantul unei uniuni europene. În această privință, diferența de bază între Occident și Orient este evidentă: Occidentul bogat vede în chestiunea națională o forță care împiedică propășirea socială, care trebuie deci depășită; Orientul sărac, înapoiat, ține morțis la identitatea sa națională, la valorile sale tradiționale și confesionale (creștine). Pentru popoarele din țările orientale ale continentului, Europa occidentală, unde constituirea de state și națiuni a început cu multe secole mai devreme decât în Orient, a fost și este „un model și un ideal de bună stare și dezvoltare economică. De organizare și productivitate. De abundență, tot mai sporită și diversificată.”³ Cetățenii țărilor din Europa orientală doresc și ei să trăiească într-o lume „Civilizată și constructivă, organizată și productivă, în care existența cotidiană să nu mai fie nici blestem, nici suferință, nici irosire de timp, energie și sănătate”⁴, fără să-și asume însă riscul deculturației. După căderea regimurilor totalitare (1989) și redobândirea libertății de mișcare a început numaidecât exodul dinspre Est spre Vest (din țările foste socialiste, din Orientul Apropiat și alte țări sărace), ameliorând întrucâtva lipsa de brațe de muncă din țările de adopție.

Note

1. Preot Profesor Dumitru Stăniloae, *Uniatismul din Transilvania*, București, 1973, p. 1.
2. Hahner Péter: *A vestfáliai béke*, http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/a_vestfaliai_beke; Tarján M. Tamás: http://www.rubicon.hu/magyar/oldalak/1648_oktober_24_a_vestfaliai_beke/
3. Adrian Marino, *Pentru Europa*, Edit. Polirom, Iași, 2005, p. 19.
4. Ibidem, p. 21.

Continuare în numărul următor

MINISTERUL PENTRU ROMÂNII DE PRETUTINDENI

Această revistă a fost tipărită cu sprijinul parțial al Ministerului pentru Românii de Pretutindeni.

Conținutul acestei reviste nu reprezintă poziția oficială a Ministerului pentru Românii de Pretutindeni.

www.
mprp.
gov.ro

O duminică de Rusalii cu mult har la Biserica Pentecostală Nr. 1 din Micherechi

În duminica din 16 iunie, chiar în prima zi de Rusalii, cu ajutorul lui Dumnezeu, Biserica Pentecostală Nr. 1 din Micherechi a avut un har deosebit să sărbătorească deschiderea oficială după renovarea clădirii.

Programul a început la ora 9.00 cu ora de rugăciune, condusă de către Ioan Gurzău, unul dintre prezbiterii bisericii. De la ora 10.00 a avut loc programul de evanghelizare, la care a fost prezent păstorul bisericii, *Durkó Albert*, înlocuitorul său *Ioan Makovei* (Bichiș), *Majláth Attila*, păstorul din Șercad și Jula. Conducătorul Bisericii, *Tiberiu Juhász* a salutat atât în limba română cât și în limba maghiară pe toți cei prezenți. Invitații speciali au fost *Ioan Bogdan*, Vicepreședintele filialei din Oradea și păstorul Bisericii Tabor și Grupul de laudă și închinare „Raze de Lumină” din Cluj.

Cuvântul a fost vestit de către Ioan Bogdan din Cartea Cântărilor, capitolul 6, cu versetul 10: „Cine este aceea care se ivește ca zorile, frumoasă ca Luna, curată ca Soarele, dar cumplită ca niște oști sub steagurile lor?” Este considerată această Carte a fi cea mai frumoasă poezie, cel mai frumos poem de dragoste, care s-a scris vreodată. Această poezie de dragoste a fost inspirată de Solomon ceea ce privește relația lui cu frumoasa Sunamita, dar în același timp este un profund mesaj profetic, care pe de-o parte vorbește despre dragostea lui Dumnezeu pentru poporul Israel și sigur noi creștinii credem că este dragostea lui Dumnezeu pentru biserica Lui. Fratele a vrut să pună accent pe faptul că nu clădirea în sine este atât de importantă cât noi oamenii, sufletele noastre, noi cei care alcătuim trupul lui Hristos.

Am avut alături și pe fratele *Florian Mudura*, păstor din Statele Unite ale Americii, care ne-a împărtășit un Cuvânt din Psalmul 115 cu versetul 1: „Nu nouă Doamne, nu nouă, ci Numelui Tău dă slavă pentru bunătatea Ta, pentru credințioșia Ta” și din 1 Corinteni 12, versetele 12–13: „Căci, după cum trupul este unul și are mai multe mădulare și după cum toate mădularele trupului, măcar că sunt mai multe, sunt un singur trup, tot așa este și Hristos. Noi toți în adevăr, am fost botezați de un singur Duh, ca să alcătuim un singur trup, fie iudei, fie greci, fie robi, fie slobozi, și toți am fost adăpați dintr-un singur Duh”.

Doamna primar *Margareta Tat* a avut un cuvânt de salut pentru toți cei prezenți și totodată fiind recunoscătoare lui Dumnezeu pentru tot ce s-a realizat. Din partea Autogovernării pe Țară a Românilor din Ungaria a fost prezent la eveniment *Cheorghe Cozma*, șeful Oficiului AȚRU, care și-a exprimat mulțumirea pentru că a avut ocazia să participe la această sărbătoare.

Păstorul bisericii *Durkó Albert* a mulțumit tuturor oficialităților, instituțiilor, firmelor, inclusiv persoanelor care s-au implicat prin munca fizică sau prin ajutorul financiar, dar și celor care s-au implicat spiritual prin rugăciuni. Pastorul a cerut binecuvântarea Domnului Isus pentru toți.

Putem să fim mulțumitori lui Dumnezeu pentru purtarea Sa de grijă, cum spune psalmistul (în Psalmul 1:3): „Tot ce începe duce la bun sfârșit.” Prin harul său, putem spune: „Până aici Dumnezeu ne-a ajutat” (1 Samuel 7:12) și credem că în continuare El va rămâne în controlul vieților noastre.

Karina Paula Juhász

Curiozități din cărți și ziare de altădată

Tineri români din Ungaria,
la Festivalul VIT, București, 1953

Între 2–16 august 1953, la București, a avut loc cea de-a IV-a ediție a Festivalului Internațional al Tineretului și Studenților, la care au participat 30.000 de tineri din 111 țări. Lozincile evenimentului au fost antirăzboinice și internaționaliste: „Pace și prietenie!” și „Nu! Generația noastră nu va mai permite moarte și distrugere.” Festivalul Internațional al Tineretului și Studenților a fost inițiat după cel de-al Doilea Război Mondial, de două organizații de stânga, aflate sub control sovietic: Federația Mondială a Tineretului Democrat și Uniunea Internațională a Studenților. Prima ediție a avut loc în 1949, aceste festivaluri fiind folosite pe de-o parte de Uniunea Sovietică pentru propaganda comunistă, pe de alta, de organizații din Vest (precum CIA), pentru a strânge date din țările aflate dincolo de „cortina de fier”. Mișcarea continuă să existe și în prezent, ultima ediție a Festivalului Mondial al Tinerilor și Studenților, cea de-a XIX-a, a avut loc între 14–22 octombrie 2017, la Soci, Federația Rusă.

1953 era anul morții lui Stalin și al armistițiului în Războiul din Coreea, așa că Festivalul de la București părea că se va desfășura într-o atmosferă mai destinsă

Váradi Géza

1931-ben született Békésen. Parasztesaládból származik. A gyulai román gimnázium tanulója. 1950 óta a román gimnázium DISZ-titkára. Kitüntetése: jó tanulásiért oklevelet kapott. Pártonkívüli.

decât cele anterioare. Însă țara nu era pregătită pentru un eveniment de asemenea amploare, efortul material și uman pentru organizare a fost uriaș. Din Ungaria, au călătorit spre capitala României, cu o garnitură de tren specială, 1500 de tineri, din orașe și sate, muncitori, agricultori, artiști, studenți, sportivi, jurnaliști. Ziarele vremii îi prezintă pe acești tineri, cu câte o poză și o succintă biografie, menționând, cu limbajul de lemn specific cadrului politic al acelor ani, rezultatele „stahanoviste” la muncă sau la învățătură, și realizările profesionale care îndreptăteau participarea acestora la Festival. În presa anului 1953, putem citi că la festivalul mondial de la București (în Ungaria, evenimentul e cunoscut cu prescurtarea VIT – Világ ifjúsági találkozó) au participat și tineri români. Publicația *Libertatea noastră*, organul Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, din 7 august 1953, a păstrat numele acestora, precum datele lor biografice. Dar și alte gazete din întreaga Ungarie au fost preocupate de delegații pentru Festivalul de la București. *Viharsarok Népe* (Poporul din Colțul Viforului, organul Partidului Democrat Maghiar din județul Bichiș), printre ceilalți tineri din județ, care au mers la București, îl prezintă

pe larg pe Géza Váradi. Aflăm că băiatul e elev în ultima clasă la Liceul Bălcescu din Jula, e născut în 1934, ca fiul unui muncitor agricol, și locuiește cu familia în Bichiș, pe strada Londrei, numărul 1. Ziaristul maghiar mai scrie despre elevul de la Bălcescu că are ochi albaștri și că este secretarul organizației Uniunea Tinerilor Muncitori. Oare ce s-a întâmplat cu Váradi Géza, după ce a revenit de la București și cum s-a desfășurat viața lui ulterioară?

Mihaela Bucin

Delegații tineretului român
din Ungaria la Festival

Comitetul Central al DISZ-ului a ales 7 elevi ai Liceului „Nicolae Bălcescu” să reprezinte tineretul român al naționalității române din Ungaria. Acești elevi sunt:

Ecaterina Papp elevă în clasa a IV-a. Născută în anul 1933, în comuna Köröszakál. Filică de țaran. A depus o muncă bună în organizația de DISZ, ea responsabilă culturală și pe lângă această a ajuns la sfârșitul anului să fie eminentă.

Géza Váradi elev în clasa a IV-a. Născut în anul 1934, în comuna Békés, fiu de muncitor. Este secretarul organizației de bază a DISZ-ului. În timpul anului școlar a depus o muncă foarte bună, pentru care a fost și delegat de către organizația județeană de DISZ.

Ana Buta elevă în clasa a II-a. Născută în anul 1937 în comuna Méhkerék. Filică de țaran sărac. La sfârșitul anului a ajuns media de foarte bine.

Viola Maghiar elevă în clasa a II-a. Născută în anul 1937 în comuna Csanád. La sfârșitul anului totuși că a avut greutăți de limbă a ajuns media de foarte bine.

Juliana Martin elevă în clasa a II-a. Născută în comuna Vekerd în anul 1937. Filică de țaran sărac. A avut mare greutate în timpul anului, deoarece nu cunoștea limba română, însă aceste greutăți au fost învinse și la sfârșitul anului a obținut media de foarte bine.

Hermina Szabadati elevă în clasa a IV-a. Născută în comuna Battonya în anul 1936. Filică de țaran colectivist. În timpul anului a muncit mult în conducerea DISZ-ului și la

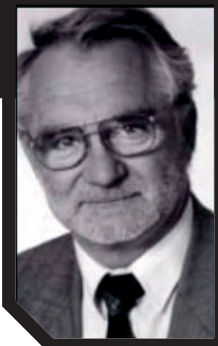
S-a stins din viață Ștefan Stan,
fondatorul învățământului
de bază pentru trompetă

Maestrul trompetist și pedagog, fostul director al Școlii și Liceului de Artă Muzicală „Weiner Leó” din Budapesta, Ștefan Stan, s-a stins din viață pe 9 iunie, la vârsta de 73 de ani.

Ștefan Stan s-a născut la Chitighaz, în anul 1946. A fost un renumit trompetist în Ungaria. De numele lui se leagă înființarea orchestrei de suflători de la Școala și Liceului de Muzică „Weiner Leó” al cărui profesor și apoi director a devenit. A colaborat la întocmirea materialelor de studii pentru școlile de muzică din țară, a scris manuale pentru elevii instrumentiști la trompetă și tot de numele lui se leagă și întocmirea programei de studiu pentru învățământul elementar de trompetă.

Înmormântarea lui Ștefan Stan va avea loc pe 17 iulie 2019, de la ora 11.00, în cimitirul cu urne al Parohiei Szent Gellert din Budapesta (1115 Budapesta, Str. Bartók Béla nr. 149).

E.Ș.

Cei trei frați Criș (2)

Merg ei cale de două zile și ajung osteniți la poalele celor trei munți. Locul era pârjolit; numai în vale se vedea un trandafir cu flori roșii ca sângele și cu miresme amețitoare. Osteniți cum erau, se sfătuiesc să se culce lângă trandafir, să prindă puteri. Și, până să isprăvească vorba, adormiră.

În vis le apărură, la tustrei, cu fața palidă, Florica și le spuse:

– Uriașii m-au luat roabă, dragii mei. Unul m-a vrut să-i fiu soție. În seara nunții, ca să scap de el, m-am azvârlit din vârful muntelui. Și în locul unde am căzut a crescut un trandafir roșu. Voi să ne răzbunați și să răpuneți pe blestemații de uriași.

Flăcăii au sărit din somn ca arși. Pe cer tocmai ieșea luna. Uriașii, care aveau cetatea cu temelia pe trei munți au ieșit afară și aprindeau făclii, lovind pietroaie mari unele de altele și sfătuindu-se de unde să înceapă iar pârjolul.

Cei trei viteji se cățărară pe munți cu băgare de seamă, se apropiară de uriași, își făcură semn și deodată se repeziră... Topoarele meșterite de moșneag erau fermecate. Loveau cu ele în făclii iar flăcările săreau în obrazurile celor trei uriași și îi orbeau. Uriașii urlau de durere și întindeau mâinile să-i prindă pe voinici. Începu lupta dar topoarele fermecate parcă luptau singure.

Loviți năprasnic uriașii cerură îndurare și promiseră că-i vor umple de avuții dacă le cruță viața.

Voinicii, aprigi, răspunseră că nu-i vor cruța așa cum nici ei nu au cruțat nicuna din viețile nevinovate care le-au trecut prin gheare și se repeziră cu și mai multă strășnicie spre uriași. Zile și nopți s-au luptat din greu. Uriașii căzură și pieriră loviți de cele trei topoare.

Când veni vestea că frații Criș au biruit uriașii, oamenii coborâră din munți, dornici să clădească vetre noi și să ia viața de la cap. Dar bucuria lor nu ținu mult. Curând își dădură seama că nu au cu ce munci pământul căci arama, fierul, aurul, mana holdelor și apa izvoarelor se află zăvorâte în cei trei munți și numai uriașii le puteau deschide.

Atunci frații Criș își aduseră aminte că numai trei voinici le vor putea desface dacă, de bună voie, se vor prefăce în ape. Se hotărâsc fără zăbavă să fie ei aceia și să aducă belșugul înapoi pe pământ. Uitându-se unul la altul, își strânseseră mâinile de despărțire și ridicară în sus topoarele.

Primul a lovit Repede lacătul unei tainițe din munte. Numaidecât flăcăul s-a prefăcut în apă, iar apa s-a prăvălit asupra porților de piatră pe care le-a doborât într-o clipită. Apoi a lovit Negru lacătul altui munte. S-a prefăcut într-o apă întunecată care a lovit în munte cu putere sfărâmând alte porți de piatră. Lacătul cel din urmă l-a lovit Alb, iar apa în care se prefăce cel mai mare frate dărmă ultimele porți și descoperă avuția jefuită de uriași.

Era atâta aur, aramă și fier acolo în munți, că în veacuri nesfârșite oamenii le-au tot scos să-și făurească pluguri, ciocane sau podoabe și n-au sfârșit nici azi...

Și tot din acea vreme apele furtunoase, purtate de trei râuri, împrăstie belșug, udând munți și câmpii. Oamenii le dau slavă când roadele le umplu câmpul sau grădina.

Pe maluri se strâng fete și aruncă flori în apă, iar flăcăii încep să cânte.

Or mai fi pe plaiul țării râuri mai dezmiardate cum sunt cele trei Crișuri: Repede, Alb și Negru?!

(Maria Toma-Damsa: *Legende. Antologie* – Ed. Emia)

Tabără de vară pentru copii

Biserica Baptistă din Micherechi organizează și în această vară, la începutul lunii august, o tabără pentru copii. „Pentru cei care n-ați participat, avem motive bune să vă invităm: cântări, întâmplări din Biblie interesante, mâncare delicioasă, multe jocuri sau altfel: veselie și fețe pline de zâmbet”, anunță organizatorii în invitație.

Cei ce doresc să participe la tabără sunt rugați să sune la Kinga Antal (70/703-7404) sau la Döniz Pojendán (70/424-8247) cel târziu până în data de 25 iulie 2019 sau pot contacta online Méhkeréki Bapti Ifi chiar pe Facebook.

pe locuri, fii gata,

învinge!

TABĂRĂ DE COPII

1-3 AUGUST 2019
PROGRAM DE LA ORA 10 PÂNĂ LA ORA 16

BISERICA BAPTISTĂ DIN MICHERECHI

70 703 7404 ANTAL KINGA **70 424 8247** POJENDÁN DÖNIZ **COPII DE VÂRSTĂ 4-15**

ÎNSCRIERE PÂNĂ LA DATA DE 25 IULIE

Absolvenții școlilor generale din Cenadul Unguresc și Săcal, în 2019

Magyarcsanádi Református Általános Iskola

Tanáraink voltak még:

Borda Sára
Grósz György
Hajnal János
Kanton Eszter
Kovács Molnár Csilla
Kertész Gábor Julianna
Szabó Eva
Varga Jelen

Bujdosó János
Gombkötő Margit
Hadar Lászlóné
Jani Jánosné
Kerekes János
Konti Ibolya
Sisa Éva
Vlado Sándor

„Lehet, hogy gyenge néha még a hangunk,
Lehet, hogy léptünk még bizonytalan,
De indulunk: a szépet, jót akarjuk
S érezzük, hogy hitünknek szárnya van!”
(Juhász Gyula)

CENADUL UNGURESC

Róbert Babosi,
Tibor Banu,
Tibor Kollár,
Jonatán Tivadar Kovács,
Brendon Elemér Lole,
Martin Valach.

Diriginte:
Ferenc Kollár

BIHAR ROMÁN NEMZETISÉGI KÉTTANNYELVŰ ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA

ȘCOALA GENERALĂ BILINGVĂ DE NAȚIONALITATE ROMÂNĂ DIN SĂCAL

„DIN VOCABULARUL MEU CUVÂNTUL „IMPOSIBIL” NU EXISTĂ”

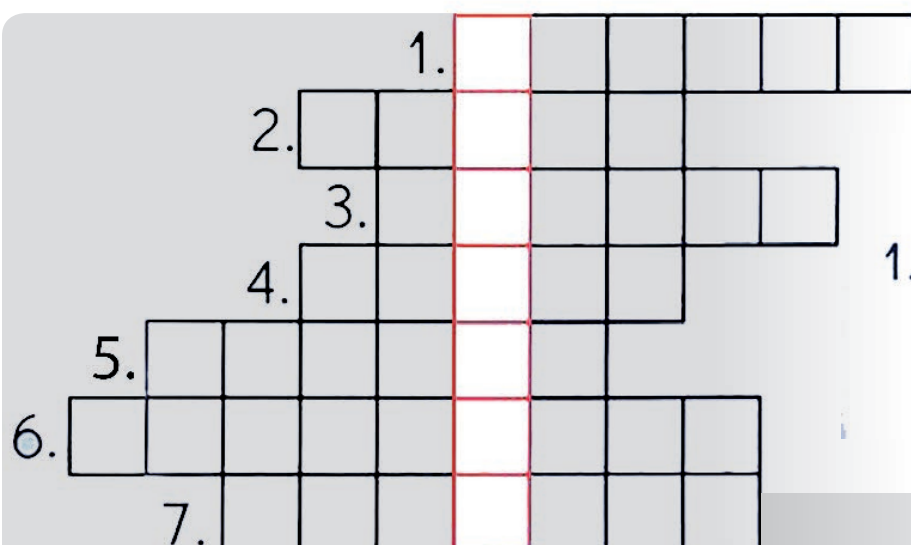
(NAPOLÉON BONAPARTE)

SĂCAL

Emil Bódi,
Csenge Barta,
Zoltán Györösi,
Csaba Gyöngyösi,
Ilevente Irimiaș,
Édua Irimiaș,
Henrietta Juhász,
Ilona Kigyós,
Dorina Mohácsi,
Mirella Mohácsi,
Milán Mohácsi,
Márió Mohácsi,
Valentina Turi.

Diriginte:
Ferenc Kollár

Rebus de vară

Rezolvați rebusul și descoperiți cuvântul ascuns în chenar. Completați apoi cuvântul în propoziția de mai jos.

..... plăcută!

Corul românesc din Jula a participat la Festivalul „Lumină Lină” din Arad

Corul „Pro Musica” din Jula a fost, în sâmbăta din 15 iunie, invitatul Festivalului Coral „Lumină Lină” de la Arad. Festivalul „Lumină Lină”, un eveniment destinat promovării muzicii corale și a tradițiilor culturale specifice zonei, a reunit în Sala Palatului Cultural Arad mai multe ansambluri corale de copii, tineret și adulți din județul Arad. Invitat de onoare a fost și Corul „Pro Musica” din Jula, organizație corală cu un trecut de aproape trei decenii, cor dirijat în toți acești ani de maeștri arădeni ai artei corale, *Gheorghe Flueraș* și *Adrian Bugyi*.

Festivalul a fost organizat de Asociația Culturală „Cantarad”, care reunește coruri de copii, tineret și adulți. Corurile participante la eveniment au fost din municipiul Arad și aparțin mai multor culte religioase, respectiv unor organizații de cultură. Făcând parte din proiectul cultural „Aradul cântă”, festivalul reprezintă o premieră pentru Arad, propunând sprijinirea și stimularea tinerilor și adul-

ților, de către persoane competente, în dezvoltarea aptitudinilor pentru valorificarea muzicii corale și a tradițiilor culturale românești și interculturale regionale, specifice acestei zone”, spun organizatorii.

Au concertat corurile de copii: Corul Acord al Colegiului Național „Preparandia–Dimitrie Țichindeal” Arad – dirijor prof. Magdalena Lödi, Corul Liceului Teotetic „Gheorghe Lazăr” din Pecica – dirijor prof. Alexandru Daniel Zaharia, Corul Allegria al Colegiului Național „Preparandia–Dimitrie Țichindeal” Arad – dirijor prof. Magdalena Lödi, corurile de tineret: Corul Seminarului Teologic Ortodox Arad – dirijor prof. Adrian-Ștefan Bugyi, Corul „Soli Deo Gloria” al Liceului Baptist „Alexa Popovici” – dirijor prof. Vladimir Cusursuz, Corul bărbătesc „Atanasie Lipovan” al Facultății de Teologie Ortodoxă „Ilarion V. Felea” Arad – dirijor arhidiacon dr. Tiberiu Ardelean, grup vocal „Just-ried” al Colegiului Național „Preparandia–Dimitrie Țichindeal” Arad, Grupul Vocal „Kolo” al Asociației Cultural Sportive a minorității sârbe „KOLO” Arad – dirijor Denis-Vasile Rus, Corul Psaltic „Sfântul Ioan Damaschin” Arad – dirijor preot Gabriel Streulea; coruri mixte de adulți: Corul Mixt „Nașterea Domnului” al Parohiei Ortodoxe Române Arad Micălaça-Veche II – Dirijori: Prof. Laura-Andreea Roșu și Prof. Ovidiu-Valentin Căpitan, Corul „Sfinții Apostoli Petru și Pavel” al Parohiei Ortodoxe Române Curtici, jud. Arad – Dirijor: Prof. Ștefan-Adrian Bugyi, Corul „Intrarea Domnului în Ierusalim” al Parohiei Ortodoxe Române Arad Grădiște II – Dirijor: Prof. Georgiana Maria, Corul Cantarad al Asociației Culturale „Cantarad” Arad – dirijori: Magdalena Lödi și Director artistic al festivalului: prof. Marian Cristinel Stroe, reprezentant al INTER-KULTUR în România și Moldova, și Corul „Pro Musica” al Uniunii Culturale a Românilor din Ungaria, Jula – Dirijor: Prof. Ștefan-Adrian Bugyi.

A.B.

Profesori români distinși la Jula

Foto: Gyulai Hírlap

Conducerea orașului Jula a sărbătorit Ziua Pedagogilor pe 3 iunie, la sala festivă Vigadó. În cadrul festivității au fost înmânate și o diplomă de rubin (la 70 de ani de la absolvire) și una de aur (la 50 de ani de la absolvire).

Dintre pedagogii români din Jula, în acest an au primit lauda primarului la această festivitate, profesorul *Gheorghe Pătcăș* (Liceul „N. Bălcescu”), profesoara *Angela Borbély Szántó* (Liceul „N. Bălcescu”) și educatoarea *Nicoleta Máté-Tóth* (Grădinița din Orașul Mare Românesc).

E.Ș.

Concert coral de muzică sacră în Catedrala Sf. Nicolae din Jula

Corul „Pro Musica” din Jula și Corul Bisericii Ortodoxe Române Segă II, jud. Arad, vor concerta în duminica din 7 iulie, în Catedrala Episcopală din Jula. Corul arădean, condus de maestrul *Gheorghe Flueraș*, va da răspunsurile liturgice la Sfânta Liturghie, după care va avea loc un concert de muzică sacră la care vor cânta împreună corul oaspete și corul românesc din Jula, dirijor *Adrian Bugyi*. Evenimentul este organizat de către Fundația „Pentru Musica” din Jula, cu sprijin obținut printr-un proiect la Fondul de Subvenții „Bethlen Gábor” din cadrul Ministerului Resurselor Umane de la Budapesta.

A.B.

Revista „Barátság” scrie despre arta și știința românească

Cel mai nou număr al revistei „Barátság”, publicație culturală dedicată cunoașterii reciproce a naționalităților din Ungaria, întâmpină cititorul cu o copertă cu cele trei culori de bază – roșu, galben și albastru –, prezentate într-o operă de artă a lui Ingo Glass, artist plastic, sculptor și scriitor născut în Timișoara, într-o familie de șvabi bănățeni. La fel și coperta 2 din interiorul revistei ne prezintă două lucrări de Ingo Glass, „Când triunghiul domină pătratul” și „Puterea feminină a triunghiului”. Ingo Glass, care a expus nu demult în Budapesta, este considerat un reprezentant al artei concrete și avangardist printre transavangardiști.

Acest număr al revistei cuprinde subiecte interesante și pentru cititorul din rândul naționalității române, deoarece relatează despre decernarea premiilor „Pro Cultura Minoritatum Hungariae” pe anul

2019, fiind premiată și graficiană Adela Kiss din Budapesta, originară dintr-o familie românească din Jula. Patru pagini ale acestui număr sunt consacrate poeziilor în limba maghiară și unui interviu cu doamna Maria Berényi, directoarea Institutului de Cercetări al Românilor din Ungaria. „Ce face azi Maria Berényi?” – întrebă reporterul încă din titlu, interesându-se de soarta Institutului, care a împlinit deja 26 de ani, dar și de viața cercetătoarei și poetei, care în acest an și-a sărbătorit cea de-a 60-a aniversare. Maria Berényi a colaborat și a publicat cu regularitate și în revista „Barátság”, pe parcursul celor 25 de ani de existență.

Revista poate fi procurată prin abonament de la Uniunea Autogovernărilor pe Țară a Naționalităților sau poate fi citită pe internet la adresa: www.nemzetisegek.hu. **E.Ș.**

Excursia românilor din Bedeu la Boga și Padiș

Autoguvernarea Românească din Bedeu a organizat, în ziua de 18 iunie 2019, o excursie în Valea Bogăi. Mulți dintre locuitorii satului nostru, de la mici la mari, s-au prezentat cu bucurie la această excursie. Cheltuielile de drum și mâncarea pentru toată ziua a fost asigurată de Autoguvernarea Românească din Bedeu.

Am vizitat locuri minunate. Zona turistică Padiș se găsește în partea nordică din Munții Bihorului, care sunt parte a Munților Apuseni, la doar 100 km de granița româno-maghiară. Platoul Padișului este o zonă turistică renumită a României, cu numeroase pâraie, peșteri, ponoare și poiene.

Drumul nostru ne-a dus prin păduri și câmpii minunate. La prânz

am făcut un picnic sus, pe platoul Padiș, ne-am odihnit, am stat de vorbă, după care am făcut o drumeție ușoară. În Valea Bogăi am văzut: canionul și cascada lui Schmidl, cascada Bulbuci, izvoare de pâraie și multe altele.

La întoarcerea spre casă ne-am oprit la Stâna de Vale, unde elevii școlii noastre participă în fiecare an la tabără de schi. Am vizitat Izvorul Minunilor și am mâncat o ciorbă foarte bună la restaurantul Jadolina. Am petrecut o zi de neuitat pe aceste plaiuri minunate.

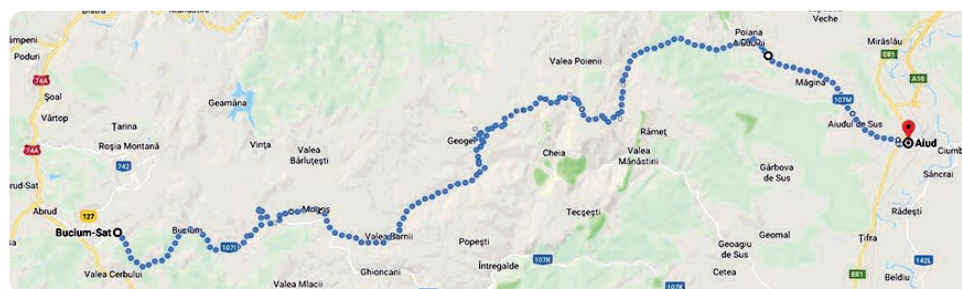
Membrii Autoguvernării Românești din Bedeu sunt: Elena Szilágyi președinte, Maria Kakócz vicepreședinte, Nagy Gáborné membru, Maria Zsurka membru. **M.J.**

Încep lucrările la Transalpina de Apuseni

78 de kilometri cu piste de biciclete, stații de autobuz și peisaje montane

Consiliul Județean Alba a finalizat procedura de licitație pentru unul dintre cele mai importante obiective de infrastructură județeană. Este vorba despre DJ 107 I, supranumit și „Transalpina de Apuseni”. Drumul va avea 78,5 kilometri și va costa 41,6 milioane de euro.

Vicepreședintele instituției, Marius Hațegan, spune că drumul va deschide destinații turistice importante, până acum inaccesibile și va avea piste de biciclete, stații de autobuz și multe altele. Termenul de finalizare este de 36 de luni, iar lucrările ar putea începe într-o lună de la semnarea contractului.

Drumul va face legătura între Aiud (DN1) și o serie de localități din Munții Apuseni. Va străbate Aiudul de Sus – Râmeț – Brădești – Geogel – Măcărești – Bârlești Cămun – Cojocani – Valea Barnii – Bârlești – Mogoș – Valea Albă – Ciuculești – Bucium – Izbita

– Coleșeni – Bucium Sat, unde va face legătura cu DN 74 (în zona Bucium Cerbu) și este finanțat prin POR 2014-2020 și are o valoare de peste 188 de milioane de lei adică aproximativ 4,6 milioane de euro.

„Transalpina de Apuseni” va avea o lungime de 78,43 de kilometri, 6.700 de metri pătrați de piste de biciclete, 21 de stații de autobuz, 12.610 metri pătrați de trotuare, 14 poduri noi și aproximativ 200 de podețe.

Integramă

Filmotecă

A CENTRA ÎN BAIET LITERĂ ELENĂ				APEL PE FIR ȘTIUT DE PRIETEN		EI NU CRED COADĂ DE GUVID!		GEN DE FILM ZIUA TRECUTĂ
		ROMANI VECHI A SCHIȚA						
	GEN DE FILM							
			DOI ROMAN RĂURILE TERREI!			MARIAN RĂLEA SCOBIT		
DIN NOU ROATĂ LOBODĂ					TRAG CĂRUTELE CITIT ZILNIC			
				REST DE CAFEA GEN DE FILM				A DEPĂȘIT UN OCTOGENAR
PRINSE ÎN CIOC! SELENARĂ			RUPT DIN CER ALBASTRU CERULUI					
						NUCLEU DE NEON! OFERTĂ LA PIAȚĂ!		
A AVEA PĂRERI INDICĂ ORIGINEA							MICĂ DE VÂRSTĂ	
		LUATE DIN FUGĂ! GEN DE FILM			PUSĂ PE MOSOR CAMERE CU DUȘ			
	BULGĂRE DE SARE A PUNE CAPĂT					ÎN ȘAGĂ! OBIECT TOCIT		
			BĂI DE ABURI CUTĂ PE FAȚĂ					
ADUCE PLOAIA ADEPT								
					A LUCRA CU PLUGUL			
OASTE LUI VODĂ PLIN DE DRACI				VEDEȚĂ DE FILM				

Glume

Soția către soț: – Dragul meu, degeaba îți tragi burta când te urci pe cântar. Imposibil să-ți arate mai puține kilograme.

Soțul: – Știu draga mea...

Soția: – Atunci de ce ți-o tragi?

Soțul: – Ca să văd ce scrie...

Un francez, un rus și un neamț se lăudau cu realizările țărilor lor.

Francezul: Noi avem automobile foarte moderne, dar folosim Renaultul pentru deplasare în interiorul Franței și Peugeotul când mergem în afara Franței.

Neamțul: Și noi la fel, folosim Volkswagenul în interiorul Germaniei și Mercedesul când mergem în afară.

Rusul: Și noi la fel, Lada în Rusia și tancurile peste hotare...

– Dragul meu, în curând vom fi trei...

– Asta e o veste bună!, răspunse el sărutând-o.

– Mama a obținut divorțul și va veni să stea cu noi...

La Biroul de Resurse Umane:

– Ne pare rău, dar nu vă putem angaja, pentru că nu avem ce să vă dăm de lucru.

– Păi, asta n-ar fi așa de grav...

Se întâlnesc un crocodil și un șoricel, ambii orbi. Se împrietenesc ei și vor să se cunoască mai bine. Crocodilul are voie să-și pipăie primul prietenul:

– Aha, urechiușe rotunde, boticul ascuțit, coada lungă fără păr... Tu trebuie ești un șoricel!

– Da, ai ghicit prietene!

Vine șoricelul la rând și zice:

– Nici urmă de păr, picioarele scurte și o gură așa de mare... tu trebuie ești un italian!...

Dezlegarea integramei din numărul anterior

Fidelitate: FOC; R; S; EA; ASISTA; V; CINSTIT; ASI; OCALE; TOAPA; AI; NARUI; CT; TIR; LEAL; DO; ILIC; U; RAION; DC; UNU; IEZER; IZMA; AVA; AC; ALT; OT; T; IR; AUTO; AUTORITAR; MINUNATI.

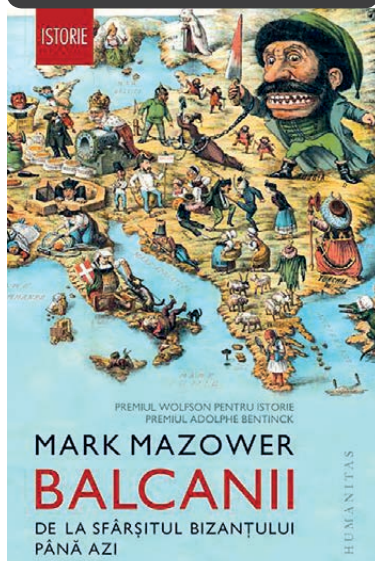
Dezlegarea acestei integrame o găsiți în numărul următor!

RECOMANDĂRILE
NOASTRE– lectură, teatru,
film, internet

Lectură

Mark Mazower:
Balcanii

De la sfârșitul Bizanțului până azi

Traducere

de Tudor Călin Zarojanu

**Premiul Wolfson pentru Istorie
Premiul Adolphe Bentinck**

Istoria Balcanilor a fost adesea asociată cu violența și tulburările politice; apariția statelor naționale, pe fundalul declinului puterii otomane, a contribuit la adâncirea conflictelor și a instabilității generale. În această regiune, unde diversitatea etniilor, a religiilor și a obiceiurilor a influențat constant cursul evenimentelor, popoarele au fost mereu prinse în angrenajul forțelor care au hotărât destinele țărilor din sud-estul Europei.

Analiza istoricului britanic Mark Mazower ne poartă dincolo de stereotipuri și clișee, desfășurându-ne înaintea ochilor metamorfoza spațiului balcanic de-a lungul secolelor. Remarcabilă sinteză a 500 de ani de istorie, lucrarea de față conturează o realitate mai bogată și mai impresionantă decât ne-am fi imaginat vreodată.

„O carte extraordinară, plină de date și observații surprinzătoare... cu adevărat remarcabilă și uimitor de concisă.” – *The New York Review of Books*

„Captivantă și pătrunzătoare, această carte rămâne un punct de reper pentru cercetările ce vor urma.” – *The Spectator*

Ilustrația copertei: hartă satirică italiană a Europei la 1871
Cartea a apărut la Editura Humanitas.

O VOCE ROMÂNEASCĂ

– viața și tradițiile românilor
din Ungaria

1 IULIE (Petru Cîmpian)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: De dor și drag – emisiune de muzică populară realizată de Zoe Fuicu (Radio Timișoara) 17.55: Încheiere

2 IULIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 16.50: Programe culturale pe zona de vest a României/Agneta Nica 17.00: Știri, date meteo 17.10: Alfabet urban – Tândărei – serialul lectorului dr. Szabó Zsolt 17.30: Serial gastronomic cu Mihaela Bucin 17.55: Încheiere

3 IULIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri 17.20: Clubul suporterilor 17.55: Încheiere

4 IULIE (Petru Cîmpian)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.10: Nota săptămânii semnată de Edda Illyés 17.20: Revista presei 17.30: Reportaje, interviuri 17.55: Încheiere

5 IULIE (Iulia Kaupert)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Știri, date meteo 16.15: Sport 16.25: File de calendar 16.30: Reportaje, interviuri 17.00: Știri, date meteo 17.15: EU aleg România – Istoria românilor în 100 de momente esențiale 17.25: Galeria interpretelor de muzică populară / Radio România 17.55: Încheiere

6 IULIE (Petru Cîmpian)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: Programul bisericilor ortodoxe și al celor neoprotestante 16.20: File de calendar 16.25: De dor și drag – emisiune de folclor realizată de Maria Borțun Popescu / Radio Timișoara 17.55: Încheiere

7 IULIE (Adam Bauer)

16.00: Introducere, cuprins 16.05: „În lumea credinței” – emisiune religioasă 17.00: File de calendar 17.10: Retrospectiva săptămânii (spicuiri din interviurile și reportajele difuzate pe parcursul săptămânii) 17.55: Încheiere

O VOCE ROMÂNEASCĂ –
EMISIUNE RADIOFONICĂ
ÎN LIMBA ROMÂNĂ

Zilnic între orele 16.00–18.00 pe undele medii cu frecvențele de 873 kHz și 1188 kHz. Pe internet la adresa: <http://www.mediaklikk.hu> (în direct la „Élő műsor/Nemzetiségi rádió”) sau în arhivă la adresa <http://www.mediaklikk.hu/musor/roman>

Contact:

MTVA Studioul din Seghedin
6722, Blv. Kossuth Lajos nr. 29.
Tel.: +36-62/549-201; +36-62/333-766
e-mail: roman@radio.hu

Abonați-vă la
e-FOAIA
la prețul
de anul trecut!

„E-Foaia” este varianta electronică a „Foi” tipărite. Cititorii „E-Foi” vor avea avantajul că vor putea citi paginile revistei în color și cu o zi mai devreme decât ceilalți abonați. „E-Foaia” cuprinde și acele articole și fotografii, care în ediția online nu apar. „E-Foaia” este realizată în format PDF și poate fi citită cu programul gratuit Adobe Reader, cu ajutorul căruia puteți să căutați expresii sau conținuturi, dar puteți și printa toată revista.

Abonamente la „E-Foaia”:

3 luni – 1200 ft

6 luni – 2000 ft

12 luni – 3500 ft

CUVÂNTUL SĂPTĂMÂNII

dexonline

Dicționare ale limbii române

FRIVOL, -Ă, frivoli,

-e, adj. (Despre oameni) Care este preocupat de lucruri neserioase, care umblă după plăceri ușoare; ușuratic. (Despre lucruri, fapte, atitudini) Lipsit de seriozitate, de temeinicie, de importanță. – Din fr. *frivole*, it. *frivolo*.

UMOR

ecranul
nostru

miercuri, 03 iulie, Duna TV, ora 7.10

miercuri, 03 iulie, Duna World, ora 13.50

În emisiunea în limba română a postului public de televiziune, de această dată vă invităm la un spectacol de teatru special. Regizorul român de renume mondial, Silviu Purcărete, a pus în scenă, la Teatrul Național de la Budapesta, ultima piesă a lui Cehov, „Livada de vișini”. Aceasta și acum se află în repertoriul teatrului, iar noi am pregătit un reportaj cu artiștii români și maghiari, care au contribuit la realizarea „Livezii de vișini”, în regia lui Purcărete.

Realizator: Ștefan Crâsta

ADRESE UTILE

REPREZENTANȚE

Uniunea Culturală a Românilor
din Ungaria (UCRU)

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Președinte: Marius Maghiaru

E-mail: uniuneaculturala@gmail.comWebsite: www.romanul.huAutoguvernarea pe Țară
a Românilor din Ungaria (AȚRU)

5700 Jula, str. Eminescu nr. 1

Tel./fax: (+36-66) 463-951

Vicepreședinte: Alexandru Finna

E-mail: atru@globonet.huWeb: www.atruroman.hu

MISIUNI DIPLOMATICE

Ambasada României

1146 Budapesta, str. Thököly nr. 72

Tel.: (+36-1) 384-8394

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 535 69 12

Vă rugăm să folosiți acest număr de telefon pentru a comunica situații deosebite (ex: accidente, decese, răni, dispariții de persoane), care reclamă urgență - la acest număr de telefon nu se fac programări și nu se furnizează informații consulare.

Ambasador: Marius Lazurcă

Website: <http://budapesta.mae.ro/>E-mail: budapesta@mae.ro

Consulatul General al României

6720 Seghedin, str. Kelemen nr. 5

Tel./fax: (+36-62) 424-431,

(+36-62) 424-429

Telefon mobil de permanență:

(+36 30) 6777 980

Consul general: Daniel Banu

Website: <http://szeged.mae.ro>E-mail: szeged@mae.ro

Consulatul General al României

5700 Jula, str. Munkácsy nr. 12

Tel.: (+36-66) 465-130

Fax: (+36-66) 465-142

Telefon mobil de permanență:

(+36-30) 635-7181

Consul general:

Florin Trandafir Vasiloni

Website: <http://gyula.mae.ro/>E-mail: gyula@mae.ro

INSTITUȚII CULTURALE

Institutul Cultural al României
la Budapesta

1146 Budapesta, str. Izsó nr. 5

Tel.: (+36-1) 383-2693

Director: Simona Tănăsescu

E-mail: romankulturalis.intezet@upcmail.huWeb: www.icr.ro/budapestaInstitutul Cultural al României
la Budapesta – filiala Seghedin

6720 Seghedin, piața Dugonics nr. 2.

E-mail: rki.szeged@invitel.huInstitutul de Cercetări
al Românilor din Ungaria

5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8

Tel./fax: (+36-66) 463-079

Director: dr. Maria Berényi

E-mail: romanintezet@gmail.comWeb: www.romanintezet.huCentrul de Documentare
și Informare al AȚRU

5700 Jula, str. Sáros nr. 17

Director: Mariana Negreu Vetró

E-mail: info@dokkozpontgyula.hu

La și costumul popular românesc, semne ale identității noastre

În ultimii 2–3 ani, ți-e mai mare dragul să participi la unele serbări școlare, evenimente culturale sau festivaluri din comunitatea noastră. După o lungă perioadă „neutră”, azi la aceste manifestări atât adulții, cât mai ales copiii, din nou îmbracă cu mândrie frumosul port românesc, îi și costume cu semne populare românești. În doar 2–3 ani am ajuns ca aproape 300 de copii de la grădinițele și școlile în care se învață limba română în Ungaria să poarte costume cu semne populare românești. Iar acest lucru i se datorează incontestabil colegei noastre de la „Foaia românească”, Anca Becan, cea care a realizat toate aceste costume. O muncă enormă, dar făcută cu mare-mare dăruire spre binele comunității românești din Ungaria.

În preajma zilei de Sânziene, 24 iunie, când se sărbătorește și Ziua Universală a lei, am discutat în redacție cu Anca dacă își mai aduce aminte, care a fost primul impuls pentru a realiza toate aceste ii și haine populare. Din discuția noastră s-a născut această mărturisire: „Așa țin minte că a fost acum vreo cinci ani, după expoziția mea de goblenuri, de la sediul Uniunii Culturale. Atunci, doamna directoare a liceului românesc, Maria Gurzău Czeglédi, m-a întrebat dacă nu aș avea timp și chef să țin cerc de cusut pentru elevele de la școala generală. Mi-a plăcut ideea și repede m-am văzut înconjurată de niște fete dornice de a învăța arta cusutului. Am făcut cu ele tot felul de lucruri, de la semne de carte cusute pe cruciulițe până la măștișoare cusute, brăuri tradiționale, felicitări, tricouri personalizate, iar cu fetele mai dibace am reușit chiar să coasem șorțuri cu modele populare și alte obiecte tradiționale cu modele mai complicate. M-a pasi-

onat și pe mine foarte mult noua mea ocupație. M-am bucurat că între timp am și învățat modele și tehnici noi de cusut de la specialiste de la Bistrița și Tismana. Primele »comenzi« pentru ii au venit tot de la directoarea școlii din Jula, care și-a dorit mult să vadă îmbrăcate în ii românești elevele din corul școlii. Am început deci cu primele 30 de ii pentru cor, după care am mai făcut 80 de costume pentru elevii mici, atât pentru fete cât și pentru băieți. Următoarea solicitare a venit de la grădinița din Micherechi, unde la fel am realizat 10 costume pentru copiii de la grupa mare. La scurt timp, am fost rugată de conducerea grădiniței românești din Jula ca să fac 30 de costume pentru copiii acestei instituții și încă 15 ii pentru doamnele educatoare. Astea toate le-am făcut până anul trecut, iar pentru acest an am solicitări de la școlile din Aletea și Bătania pentru 10–10 costume pentru copii și, în plus, 20 de ii pentru corul de fete al școlii din Bătania. Încerc să realizez pentru fiecare instituție costume specifice zonei lor, de exemplu iile pentru școala din Bătania poartă în ele semne cusute bănățene, cele de la Micherechi sunt cu motive specifice zonei Bihorului. Mă bucur și eu nespus de mult când văd rodul muncii mele cât de frumos împodobește o sărbătoare, o festivitate. Și oricum, aceste motive cusute românești sunt semne ale identității noastre pe care e bine dacă cei mici le învață de la vârste cât mai fragede. E o mare bucurie să vadă că fetele și băieții se simt bine în aceste haine și le poartă cu mândrie. Dacă îi învățăm de mici cu aceste lucruri, poate mai avem șanse să avem un viitor ca naționalitate română în Ungaria.”

E.Ș.

**FOAIA
românească**

28 iunie

2019

www.foaia.hu

Săptămânal al românilor din Ungaria. Editat de Editura de presă și cărți „NOI”. Director, redactor-șef: Eva Șimon. Redactor, reporter: Anca Liana Becan. Tehnoredactor: Ioan Nyisztor. Editura și redacția: 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8., CP 95. Telefon: (66) 463-152, 361-789, E-mail: foaia@foaia.hu, Editor responsabil: Uniunea Culturală a Românilor din Ungaria, 5700 Jula, str. Gh. Doja nr. 8. Internet: www.romanul.hu, uniunea@romanul.hu. Tiparul: Schneider Nyomda Kft, 5700 Jula, str. Károly R. nr. 7. Index: 25291. ISSN 1418-8341. Abonamente în județele Bács-Kiskun, Bichiș și Ciongrad se efectuează la oficiile poștale, iar în celelalte județe la adresa redacției atât personal, cât și prin cec poștal. Abonamentele pe anul 2019: 3 luni 1560 forinți; 6 luni 3120 forinți; 1 an 6240 forinți. Publicația apare cu sprijin de la Căminul Primului Ministru (Budapesta, Ungaria), acordat prin Autogovernarea pe Țară a Românilor din Ungaria, și de la Ministerul pentru Românii de Pretutindeni (București, România).